

Sygn. akt III KO 119/20

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

w sprawie **P. B.**,
oskarżonego z art. 197 § 3 pkt 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 20 kwietnia 2020 r.,
wniosku o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
zawartego w postanowieniu Sądu Okręgowego w W.
z dnia 16 grudnia 2020 r., sygn. akt II K (...),
na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

postanowił:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wystąpił z inicjatywą przekazania sprawy P. B. w trybie art. 37 k.p.k. innemu sądowi równorzędnemu – Sądowi Okręgowemu w P. z uwagi na to, że sprawa dotyczy zbiorowego zgwałcenia, popełnionego przez tego oskarżonego wspólnie i w porozumieniu z innymi oskarżonymi, co do których akt oskarżenia wpłynął do Sądu Okręgowego w W. w dniu 29 czerwca 2020 r., zaś postanowieniem z dnia 2 września 2020 r., przez wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości, został przekazany przez Sąd Najwyższy Sądowi Okręgowemu w P., gdyż jeden z oskarżonych jest bratem zatrudnionej w Sądzie właściwym miejscowo asystentki sędziego (postanowienie SN, sygn. III KO 71/20). Zdaniem Sądu występującego zasadne jest łączne rozpoznanie obu spraw, co uzasadniać ma skierowaną do Sądu Najwyższego inicjatywę przekazania temu samemu Sądowi również i sprawy P. B.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stanowisko zaprezentowane w postanowieniu Sądu Okręgowego w W. co do potrzeby przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k. Sądowi Okręgowemu w P. nie zasługiwało na aprobatę. Nie zostały w nim zaprezentowane żadne ekstraordynaryjne okoliczności mogące uzasadniać odstępstwo od ogólnych reguł określania właściwości miejscowej sądu. Prawdą jest, że sprawa z odrębnie skierowanym do Sądu Okręgowego w W. aktem oskarżenia w odniesieniu do trzech współsprawców zarzucanego oskarżonemu P. B. czynu została przekazana przez Sąd Najwyższy na podstawie powyższego przepisu. U podłoża tej decyzji legły jednak zgola odmienne i rzeczywiście wpisujące się w istotę dobra wymiaru sprawiedliwości argumenty, które nie znajdują odniesienia do oskarżonego P.B. Samo zatem przekazanie sprawy II K (...) z uwagi na bliskie powiązania jednego z oskarżonych z pracownikiem Sądu właściwego i konieczność wyeliminowania mogących zrodzić się obiektywnie wątpliwości co do bezstronności tego Sądu, nie czyni automatycznie zasadnym zmiany właściwości sądu w sprawie II K (...), jak zdaje się to postrzegać Sąd Okręgowy w W., nota bene nie przedstawiając żadnych argumentów wspierających zasadność swojego wystąpienia. Sam fakt, że obie sprawy należałoby rozpoznać łącznie jest niedostatecznym tego uzasadnieniem, choćby z uwagi na to, że trudno doszukać się w tej okoliczności przesłanki przekazania sprawy w oparciu o przepis art. 37 k.p.k. czyli dobra wymiaru sprawiedliwości. Zastosowanie tej wyjątkowej instytucji uzasadnione jest tylko w sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, że postawienie sprawy w gestii tego sądu, którego właściwość została ustalona na podstawie kryteriów wymienionych w art. 31 § 1 – 3 k.p.k., sprzeciwiałoby się właśnie owemu dobru. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażany jest pogląd, że przesłanka powyższa przejawia się w możliwości niewłaściwego społecznego odbioru działalności orzeczniczej sądu jak również w pewnych aspektach ekonomii procesowej, związanej jednak z koniecznością usunięcia sytuacji, w której istnieje zagrożenie dla rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie (art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k.). O spełnieniu któregośkolwiek z tych warunków na gruncie przedmiotowej sprawy nie może być mowy.

Tryb określony w art. 37 k.p.k. jest nadzwyczajny, co powoduje że przesłankę przekazania sprawy na tej podstawie interpretować należy w sposób restryktywny (zob. np. postanowienie SN z dnia 14 czerwca 2018 r. III KO 54/18, LEX nr 2508529). Zastrzeżony jest zatem do wyjątkowych sytuacji, o których mowa powyżej, mogących rzutować w sposób jednoznacznie negatywny na dobro wymiaru sprawiedliwości. Takim argumentem nie jest potrzeba łącznego rozpoznania obu spraw. Na marginesie jedynie nadmienić można, że Sąd występujący nie ustalił żadnych bliższych okoliczności z tym związanych, jak choćby stopnia zaawansowania rozpoznania sprawy II K (...).

Nie znajdując zatem dostatecznych podstaw do uwzględnienia inicjatywy Sądu Okręgowego w W. przypomnieć należy, że dla dbałości o autorytet wymiaru sprawiedliwości istotne jest przede wszystkim obiektywne i sprawne przeprowadzenie postępowania (art. 2 § 1 pkt 4, 7 i 410 k.p.k.).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.